

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Exempla, In Septem Capitalivm Vitiorm Detestationem,
Per Qvadragesimam, An. 1646. narrata**

Stengel, Georg

Ingolstadij, 1649

§. 3. Exempla iustè irascentium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49161](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49161)

intermittatur. Quemadmodum neque arri prodesset, immo actui illius impedimento esset, si, dum deberet agere, etiam de agendis deberet deliberare. Denique etsi Dominus Deut. 32. meritò dicat: *Mea est ultio*, non tamen idcirco putandum est, illicitum esse homini omnem ultionis appetitum, soli que Deo relinquendum. Tametsi enim malum est, appetere vindictam, ob malum illius, qui puniendus est; haud tamen malum, sed laude dignum est, appetere vindictam, ob correptionem vitiorum, ac bonum iustitiæ conseruandum. In quod bonum etiam potest tendere appetitus sensitivus; non quidem, prout *ira est feruor eius, qui circa cor est, sanguinis, vaporatione fellis, vel perturbatione fiens*, vt S. Damascenus ait; sed prout à ratione mouetur & regitur. Ita est *ira per zelum*, non *ira per vitium*, quæ sola excæcat. Immo vindicta, quæ secundùm ordinem iudicij fit, à Deo fit; cuius ministra est potestas, quæ punit. Quo pacto fit, vt adhuc ultio sit Dei, quæ fit, Deo distante, & dante potestatem.

III.
EXEMPLA
IUSTE
IRASCEN-
TIVM.

1. Sic iustè sancteque iratus est Moyses, contra eos, qui manna, non sine Dei diffidentia, seruauerunt in diem sequentem; & qui Ægyptio ritu vitulati, sacrilegè circa vitulum

lum saltauerunt, quando proiecit de manu tabulas, & confregit eas, ad radicem montis; itemque contra Eleazar, & Ithamar filios Aaron, qui videbantur non seruasse, quod præceptum erat: & contra Core, Dathan, Abiron, & Hon rebellantes. 2. Sic zelo iusto exarsit Phinees, arreptoque pugione ingressus est ad scortatorem in lupanar, quem peccantem interfecit, & impiam voluptatem acerba morte finientem misit ad æternos cruciatus. 3. Sic Saule Dauidem lancea percutere conato, Surrexit Ionathas à mensa, in ira furoris, & non comedit, in die calendarum secunda, panem. 4. Sic Nathan diuitem iniquum, & in eo, ipsum Dauidem accusante, iustissima iratus indignatione David aduersus hominem illum nimis, dixit ad Nathan: *Viuit Dominus, quoniam filius mortis est vir, qui hoc fecit.* 5. Sic utique ira pia dixit Elias: *Zelo zelatus sum pro Domino Deo exercituum, quia dereliquerunt pactum tuum filij Israel: altaria tua destruxerunt, Prophetas tuos occiderunt gladio.* 6. Sic zelo bono Eliacim, Sobna & Ioah, scissis vestibus, verba Rabfacis nunciauerunt Ezechia, & ipse rex Ezechias scidit vestimenta sua, & obuolutus est sacco, & intrauit in domum Domini. 7. Sic Ieremias iratus ait: *Cui loquar? & quem con-*

Exod. 16,

20.

Exod. 32.

19.

Leuit. 10.

16.

Num. 16.

15.

Num. 25.

7.

1. Reg. 20.

34.

2. Reg. 12.

5.

3. Reg. 19.

10.

Isa. 36. 22.

& c. 37. 1.

Iere. 6. 10.

testabor? ut audiat? ecce incircumcisa aures eorum, & audire non possunt: ecce verbum Domini factum est eis in opprobrium, & non suscipi-
 ent illud. Idcirco furore Domini plenus sum, laboravi sustinens. 8. Sic ipse Christus, cum fecisset quasi flagellum de funiculis, omnes eiecit de templo, oves quoque & boues, & numulariorum effudit as, & mensas subuertit. Unde & recordati sunt discipuli eius, quia scriptum est: zelus domus tuæ comedit me. Quid multis opus est? De Numinis ira veteres Philosophi accuratè disputauerunt; & reprehensi sunt vehementer Epicuræi, quòd dicerent, Deum irâ non tangi. In diuinis sanè litteris luculentæ historiæ diuinam iram, vtiq; bonam & iustam descripserunt. Ibi, irato Deo, diluuiû Mundo est inductum; orta linguarum confusio; Sodoma sulphureo igne in fumû versâ; Pharaon, cum toto exercitu, post multas totius Ægypti plagas, quasi plumbum submersus; sexcenta sunt exempla; & omnis pœna hominis, est ira Numinis. Si Numinis, ergo bona; quia in optimo nihil potest esse mali; nec quidquam in perfectissimo immoderati. Ipse Saul, cum intellexisset, Ionatham paululum mellis, contra patris adiurationem, præceptumque, etiam nescientem gustauisse, iustitiæ

Ioan. 2. 15.

Gen. 7. 17.

Gen. 11. 7.

Gen. 19.

24.

Exod. 7.

seqq.

1. Reg. 14.

44.

iustitiæ zelo exardescens dixit: *Hæc faciat mihi Deus, & hæc addat, quia morte morieris Ionatha.* Et ille Ionathas, qui, eo ipso tempore, fecit salutem magnam in Israel. Apud Ethnicos, par Romulo gloria L. Brutus, quia ille urbem, hic libertatem Romanam condidit: filios suos Tarquinij dominationem à se expulsam reducentes, summum imperium obtinens, comprehensos, proq; tribunali virgis casos, & ad palmam religatos, securi percuti iussit. Exiit patrem, ut Consulem ageret: orbisq; viuere, quam publica vindicta deesse maluit. Nec minùs animosè A. Fulvius vir senatorij ordinis, euntem in aciem filium retraxit, quam Scaurus è pralio fugientem increpuit. Namq; iuuenem & ingenio, & litteris, & forma, inter aequales nitentem, prauo consilio amicitiam Catilina secutum, inq; castra eius, temerario impetu ruentem, medio itinere abstractum supplicio mortis affecit: præfatus, Non se Catilina illum aduersus patriam, sed patriam aduersus Catilinam genuisse. Laudantur hi justè irascentes, & quidem filijs suis irascentes; in quorum laude diuina quoque ira laudabilis inuenitur. Cur enim Deus filijs suis non irascatur, si sint degeneres? si patris disciplinã excutiant à se? si contempnant amantem? Enimuerò iratus fuit sæpe, sæpe eos castigauit.

Val. Max.
 xim. l. 5.
 c. 8.

uit. Denique populum illum, de quo dixit:
Osee 1. 3. *Ex Aegypto vocavi filium meum*, quia vidit
 Christo tam inimicum, & in Hierosolymita-
 na clade, & vsque ad hunc diem, quàm varijs
 modis afflixit? Nimirum vt ipse iustissima
 ira in refractarios animaduertit, ita vel ex-
 emplo vult etiam alios ad iram rationi con-
 sentaneam excitare. Sunt enim multi adeò
 sine bile, & ratione, vt omnia sinant susque
 deque ire, & nunquam irascantur, nisi quan-
 do alios vident iustissimam licet iram à se
 postulare, iram à ratione dictatam, à Numi-
 ne mandatā; ab ipsis Ethnicis approbatam:
 dummodo in potestate habeatur, & ipsa
 non superet vincatq; rationem. Potest enim
 facile degenerare, cùm Gallius Vibius vir
 magnæ eloquentiæ insaniam mentiens, quod
 assimilabat, ad verum redegerit. Subesse de-
 bet ira non præesse.

Cel. 1. 6,
c. 35.

IV.
PAREN-
TVM NON
IRASCEN-
TIVM CVL-
PA.
1. Reg. 2.
22.

Vtinam hæc ira esset in omnibus parenti-
 bus, qui suos liberos nimia destruunt indul-
 gentia, & vel omnino conniuent, vel nimis
 molliter irascuntur, quando audiunt, pro-
 lem suam exorbitare; quemadmodum Heli,
 qui erat senex valde, & audiuit omnia, qua fa-
 ciebat filij sui vniuerso Israeli: & quo modo dor-
 miebant cùm mulieribus, qua obseruabant ad
 ostium